

SELETUSKIRI

volikogu otsuse eelnõu “Lääne maakonna arengustrateegia 2035+tegevuskava aastateks 2019-2022 kinnitamine“ juurde

Sissejuhatus ja eelnõu sisu

Lääne maakonna arengustrateegia 2035+ kinnitati 23.01.2019 Lääne-Nigula Vallavolikogu määrusega nr 5; 25.01.2019 Haapsalu Linnavolikogu määrusega nr 33 ning 28.01.2019 Vormsi Vallavolikogu määrusega nr 1.

Kohaliku omavalitsuse korralduse seadus (KOKS) §374 lõige 2 sätestab, et maakonna arengustrateegial peab olema tegevuskava või valdkondlikud tegevuskavad, mis ei pea hõlmama kogu arengustrateegia kehtivuse perioodi. Arengustrateegia tegevuskava valmib kolme kuu jooksul peale arengustrateegia kinnitamist.

Maakonna arengustrateegia tegevuskava on õigusakt, milles on märgitud maakonnas olulised arendustegevused ja -objektid. Tegevuskava peavad heaks kiitma maakonna kohalike omavalitsuste volikogud. Rahandusministeeriumi koostatud juhise kohaselt on otstarbekas maakondlike arengustrateegiate koostamisel, et arengustrateegia ja tegevuskava kiidetakse KOV volikogude poolt heaks kahe eraldi õigusaktiga – arengustrateegia volikogu määrusega ja tegevuskava volikogu otsusega, et lihtsustada tegevuskava uuendamise protsessi (tegevuskava uuendatakse sagedamini kui strateegia põhiteksti).

KOKS § 37⁴ lõige 2 esitab nõuded maakonna arengustrateegia tegevuskava osas. Vastavalt KOKS § 6¹ lõikele 1 on omavalitsusüksuste ülesanne ühiselt kavandada maakonna arengut ja suunata selle elluviimist.

Maakonna arengustrateegia tegevuskava (eraldiseisev volikogu otsusega vastuvõetud dokument, mis arvestab maakonna arengustrateegias kokkulepituga ja tehakse teatavaks omavalitsuse põhimääruses sätestatud korras) koostas kohalike omavalitsuste poolt volitatud koostööorgan SA Läänemaa, keda on omavalitsuste poolt KOKS § 37⁴ lg 4 alusel selleks volitatud.

Arengustrateegia tegevuskava koostamisel oli eesmärgiks kaasata aruteludesse võimalikult lai huvitatud isikute ring. Selle eesmärgi täitmiseks viidi läbi töökoosolekud valdkondade esindajate ja kohalike omavalitsusjuhtidega. Samuti kaasati tegevuskava koostamise maakonnas asuvaid õppeasutusi, riigiasutusi ja vabaühendusi. Arengustrateegia tegevuskava koostamist juhtis SA Läänemaa arendusjuht.

Samuti oli kõigil huvitatud isikutel võimalik arengustrateegiasse sisendit anda arengustrateegia tegevuskava koostamise perioodil 03.03.2018 – 01.05.2019. Huvitatud isikute kaasamiseks korraldati ka 4 avalikku temaatilist töökoosolekut ajavahemikul 19.03 – 22.03.2019. Vastav teade ilmus ka SA Läänemaa Facebooki lehel ning sai edastatud maakonna ettevõtete ja vabaühenduste infokirjadesse ning meililistidesse. Tegevuskava sisulised analüüsi toimusid koosolekute vormis, kus osalesid KOVide esindajad ning teised asjassepuutuvad isikud, kõik koosolekut protokolliti.

Arengustrateegia tegevuskava koosneb järgnevatest peatükkidest:

- elukeskkond – käsitleb rahvastiku arengut ja sotsiaalset keskkonda (sh haridust, kultuuri, sotsiaalset taristut, rahvatervist, siseturvalisust, noorsootööd), haldust jt avalikke teenuseid, elukeskkonda (sh looduskeskkonda) ning vabaühendustega seonduvat;

- tehniline taristu ja ühistransport – tehnilise taristu, sh transpordi valdkonnas ja selle haakuva ühistranspordi temaatika kui ka energeetika-, keskkonna- ja infotehnoloogia taristu;
- majanduskeskkond – ettevõtluse ja majanduskeskkonna arenguga seonduva, sh tööhõive temaatika;
- külastuskeskkond – turismisektori arendamine, piirkonna eripära rõhutamine, atraktiivse külastuskeskkonna säilitamine ja arendamine.

Loetletud peatükid on sidusad Lääne maakonna arengustrateegia 2035+ peatükkidega.

Iga valdkonna alla on toodud valdkonna tegevussuunad ning konkreetsed tegevused, mida tegevuskavaga määratud ajavahemikul teostatakse. Kõik tegevused on nummerdatud vastavalt peatükkidele ja tegevussuundadele. Iga peatüki all on viide arengustrateegias kajastatud strateegilistele eesmärkidele, mille saavutamisele antud peatükis toodud tegevussuunad ja tegevused kaasa aitavad. Iga tegevuse juurde on märgitud teostamise aasta(d), rahastusallikas/allikad, vastutaja ning kaasatavad partnerid. Kompaktsuse huvides on kasutatud lühendeid, nende kohta on antud selgitus dokumendi lõpus.

Eelnõu võrdlev analüüs

Eelnõu on kooskõlas kehtivate seaduste ja teiste õigusaktidega.

Eelnõu vastavus Euroopa Liidu õigusele

Eelnõul pole puutumust Euroopa Liidu õigusega.

Otsuse mõjud

Maakonna arengustrateegia ja selle tegevuskava kajastavad neid arendustegevusi, mis on laiemal määral kui üks omavalitsus või mille elluviimiseks on kaasatud rohkem kui üks omavalitsus. Maakonna arengustrateegia tegevuskavas on kajastatud ka selliseid tegevusi/teenuseid, mis on maakonnas unikaalsed, omavalitsusüksuste ülese mõjuga investeeringuid. Maakonna arengustrateegias ja seega ka tegevuskavas on kokku lepitud ka ühiselt korraldatavate teenuste korralduses.

Maakonna arengustrateegia tegevuskavas näidatakse olemasoleva eelarvena KOV rahastust üksnes juhul, kui see on kajastatud ka KOV eelarvestrateegias. KOV eelarvestrateegia muutmisel tuleb vajadusel muuta ka maakonna arengustrateegia tegevuskava.

Vastuvõtmiseks vajalik kvoorum

Volikogu otsus maakonna arengustrateegia tegevuskava kinnitamiseks võetakse vastu volikogu liikmete poolthälteenamusega.

Otsuse rakendamise seotud tegevused, vajalikud kulud ja otsuse rakendamise eeldatavad tulud

Tegevuskavas märgitakse tegevused, mis toetavad arengustrateegia strateegilisi valikuid.

Tegevuskavas kajastatakse need olulisemad tegevused, mida rahastatakse KOKS § 6¹ lõigete 4 ja 4 alusel maakonna arendustegevuseks eraldatud vahenditest ja selleks otstarbeks eraldatud muudest maakonna eelarvelistest nn omavahenditest (nt KOV eelarvetest rahastatavad ühisinvesteeringud või KOV ülese mõjuga investeeringud). Kajastatakse ka neid tegevusi/projekte, mida viiakse tegevuskava perioodil ellu riigi (osalise) toetustega, mille eraldamise otsus on juba langetatud (nt PATEE maakondlikust tegevuskavast tulenev).

Vastavalt KOKS § 37³ lg 1 on maakonna arengustrateegia aluseks ka investeeringuteks toetuste taotlemisel ning vastavalt KOKS § 37³ lg 11 võetakse arengustrateegiat arvesse riigieelarvest KOVdele juhtumipõhiste toetuste andmisel. Sellest tulenevalt on mõistlik

tegevuskavas kajastada ka neid arendustegevusi/-projekte, mille elluviimiseks on kavas taotleda toetusi (nt riigieelarvest). Rahandusministeeriumil on plaanis alates 2019. aastast kujundada osa riigi regionaalarengu programme ümber ja suunata täiendavaid ressursse maakondade arengustrateegiate elluviimiseks (nt MATA ehk maakonna arengustrateegia tegevuskava toetus). Seetõttu võiksid tegevuskavad kajastada vähemasti selles mahus tegevusi, millele soovitakse riigieelarvest toetust taotleda.

2019. aasta MATA toetus Läänemaale on 293 430 eurot. Taotlus tuleb esitada ühte voo - kas voo 15.05-01.07.2019 või voo 15.08-30.09.2019.

Lisaks projektitaotlustele tuleb esitada ka kaks reservprojekti juhaks kui hindamiskomisjon ei tunnista mõnda valitud projekti abikõlblikuks. Projektide elluviimisel tuleb arvestada 25% omaosalusega. SA Läänemaa tegeleb taotlusvoo koordineerimisega, aidates koostada komisjonile taotlust ja kaaskirja. SA Läänemaa poolt koordineerib taotlusvoo Grete Kindel.

MATA hindamiskomisjonile esitatavad projektid ja toetuse summa:

1. Haapsalu linn – „2.7.4 Haapsalu Muusikakooli hoone rekonstrueerimine ja laiendamine“; toetus 100 000 eur
2. Lääne-Nigula vald – „11.8.4 Österby ja Hara sadamate süvendamine (juurdepääsuteede ja muu taristu parendamine)“; toetus 150 000 eur
3. Vormsi vald – „3.3.3 Vormsi üüri-/sotsiaalmaja rekonstrueerimine“, toetus 43 430 eur.

Reservprojektid

1. Haapsalu linn – „5.5.1 Haapsalu Kultuurikeskuse parkla rajamine“; toetus 100 000 eur.
2. Vormsi vald – „7.3.4 Kinnise spordihoone rajamine Vormsi Kooli juurde“ toetus 43 430 eur.

Reservprojektidest tuleb valida kaks projekti ning need esitada prioriteetsuse järjekorras. Kõik nimetatud projektid sisalduvad tegevuskavas ning rahastamisallikaks on märgitud MATA vahendid ja projekti eest vastutava KOVi omaosalus, maksumused on toodud tegevuskavas kogusummana.

Tegevuskava võib kajastada ka EL järgmise finantsperioodi struktuurivahenditest taotletavaid toetusi, juhul kui need tegevused omavad KOV ülest mõju. See aspekt võib osutada praktikas keerukaks, kuivõrd need toetused puudutavad tegevuskava viimaseid või viimast aastat ning nende raamistik ega maht ei ole veel selge. Kui on võimalik, võib selliseid investeeringuid tegevuskavas kajastada (teadmise, et järgnevatel aastatel tuleb neid investeeringuid täpsustada).

Vastavalt kohaliku omavalitsuse korralduse seaduse § 374 lõikele 2 vaadatakse maakonna arengustrateegia tegevuskava üle ja seda uuendatakse vähemalt kord aastas, et see oleks kooskõlas eelarvestrateegiaga. Uuendatud tegevuskava peavad heaks kiitma kõigi maakonna kohaliku omavalitsuse üksuste volikogud oma otsusega, arvestades maakonna arengustrateegiaga ning kooskõlas valla/linna eelarvestrateegiatega.

Vastavalt kohaliku omavalitsuse korralduse seaduse § 374 lõikele 1 vaadatakse maakonna arengustrateegia tegevuskava üle ja seda uuendatakse vähemalt kord aastas. Täpsem dokumendi seire ja uuendamise kord on kirjeldatud arengustrateegia dokumendi viimases peatükis. Uuendatud tegevuskava peavad heaks kiitma kõigi maakonna kohaliku omavalitsuse üksuste volikogud.

Otsuse jõustumine

Otsus kinnitada tegevuskava jõustub teatavaks tegemisest. Uue tegevuskava kinnitamise otsuse vastuvõtmisega tunnistatakse kehtetuks eelmine otsus tervikuna või muudetakse eelmist otsust ja kinnitatakse muudatused ning vormistatakse otsus uue terviktekstina.

Vajadust omavalitsuses olemasolevaid kehtivaid õigusakte kehtetuks tunnistada või neid muuta õigusakti vastuvõtmisel (tegevuskava kinnitamisel) ei ole.

Eelnõu koostaja

SA Läänemaa arendusjuht Tanel Tiisler